

বিদ্যাসাগর বিশ্ববিদ্যালয়

স্বর্ণময়ী যোগেন্দ্রনাথ মহাবিদ্যালয়

চতুর্থ সেমিস্টারে অন্তর্গত এস. ই. সি-টু কোর্সের জন্য উপস্থাপিত

প্রকল্প পত্র :- শ্রীকৃষ্ণ কীর্তন কাব্যের সামাজিকতা

শিক্ষার্থীর নাম :- সঞ্জয় বর

সেমিস্টার :- চতুর্থ

পত্র :- এস. ই. সি -টু

রেজিস্ট্রেশন নং-২১১০৪০২৪০, ২০২১-২০২২

রোল নং-১১১৪১৫২-২১০০১৯

শিক্ষাবর্ষ :- ২০২২-২০২৩

Phone: 9932873484/7501133806

SWARNAMOYEE JOGENDRANATH MAHAVIDYALAYA

Govt. Aided General Degree College | Estd.: 2014
At+P.O.: Amdabad, P.S.: Nandigram, Dist.: PurbaMedinipur, PIN 721650
www.sjmahavidyalaya.in | Email: sjmahavidyalaya@gmail.com

CERTIFICATE

This is to certify that Sanjoy Ban Roll: 1114152 No: 210019,
Reg.No:- 14211040240 of 2021-22, a student of B.A. 4th Semester (Honours),
Bengali Department, Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya for the session 2022-2023; submitted
his/her project report for partial fulfillment of the syllabus of SEC-2,(CBCS) prescribed by Vidyasagar
University. The project has been prepared under the supervision of Dr. Madhumita Basu and Surajit
Mandal and ready to place before examiner for evaluation.

Bamat

Dr. Ratan Kumar Samanta
Principal
S.J Mahavidyalaya
Principal

Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad :: Purba Medinipur :: Pin-721650

Supervisors

KBanu

Dr. Madhumita Basu
Assistant Professor & HOD
Department of Bengali,
S.J Mahavidyalaya
Head of the Department,
Department of Bengali,

Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad, P.S.: Nandigram, Dist.: PurbaMedinipur, PIN-721650

Surajit Mandal
SACT-I, Department of
Bengali
S.J Mahavidyalaya
Mahavidyalaya

Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya

সৃষ্টিশক্তি

প্রথম অর্থ্য :

প্রকৃতি বিষয়ক সর্বাঙ্গীন আলোচনা

দ্বিতীয় অর্থ্য :

বিষয় বস্তু বিচারন

তৃতীয় অর্থ্য :

বিষয় বি-স্বপন

চতুর্থ অর্থ্য :

সিদ্ধান্ত , প্রকৃতি সৃষ্টি , তত্ত্বের সীমা

Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya

ପ୍ରକଳ୍ପ :

ଜ୍ଞାନ ବିକାଶ ଚିତ୍ତକ୍ରମ ସୁନାବିଧିରେ ସୁକ୍ଷ୍ମାଧିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏକ ଅନୁକ୍ରମିତ କର୍ମ ହୁଏ ଓ ଏହା ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଟେ। ଏହାକୁ — i) Stevenson କୁହାଯାଏ।
 A project is a problematic act carried to completion in its natural setting. ଆମେ ଏହାକୁ ଅନୁକ୍ରମିତ କର୍ମ କିମ୍ବା ଅନୁକ୍ରମିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କୁହୁଁ।
 ଅନୁକ୍ରମିତ କର୍ମ ହୁଏ ଓ ଏହା ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଟେ। ii) H. W. Kilpatrick - ଏହାକୁ - A Whole-hearted purposeful activity proceeding in a social environment. ଆମେ ଏହାକୁ ଏକ ସମଗ୍ର ଚିତ୍ତକ୍ରମ ସୁନାବିଧି କୁହୁଁ। ଏହା ଏକ ସମଗ୍ର ଚିତ୍ତକ୍ରମ ସୁନାବିଧି ଅଟେ।

ପ୍ରକଳ୍ପର (ପ୍ରକାର) :

- ୧) ଅନୁକ୍ରମିତ ପ୍ରକଳ୍ପ : ଏହାକୁ ଏକ ଅନୁକ୍ରମିତ କର୍ମ କିମ୍ବା ଅନୁକ୍ରମିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କୁହୁଁ। ଏହା ଏକ ଅନୁକ୍ରମିତ କର୍ମ ଅଟେ।
- ୨) ଚିତ୍ତକ୍ରମ ପ୍ରକଳ୍ପ : ଏହାକୁ ଏକ ଚିତ୍ତକ୍ରମ ପ୍ରକଳ୍ପ କୁହୁଁ। ଏହା ଏକ ଚିତ୍ତକ୍ରମ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଟେ।
- ୩) ଆବିଷ୍କୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ : ଏହାକୁ ଏକ ଆବିଷ୍କୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ କୁହୁଁ। ଏହା ଏକ ଆବିଷ୍କୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଟେ।
- ୪) ସୃଜନ କଳା ପ୍ରକଳ୍ପ : ଏହାକୁ ଏକ ସୃଜନ କଳା ପ୍ରକଳ୍ପ କୁହୁଁ। ଏହା ଏକ ସୃଜନ କଳା ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଟେ।
- ୫) ଉନ୍ନତ ଅନୁକ୍ରମିତ ପ୍ରକଳ୍ପ : ଏହାକୁ ଏକ ଉନ୍ନତ ଅନୁକ୍ରମିତ ପ୍ରକଳ୍ପ କୁହୁଁ। ଏହା ଏକ ଉନ୍ନତ ଅନୁକ୍ରମିତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଟେ।
- ୬) ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରକଳ୍ପ : ଏହାକୁ ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରକଳ୍ପ କୁହୁଁ। ଏହା ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଟେ।

1) ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରୀୟ ବିଭାଜନ :
 ପ୍ରାକୃତ ସ୍ତରୀୟ ବିଭାଜନ :
 ଅଧିକ ଅଧିକାର, ଅଧିକାର, ଅଧିକାର, ଏକ ବିଭାଜନ ବିଭାଜନ
 ବିଭାଜନ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରୀୟ ବିଭାଜନ

ପ୍ରାକୃତ ବିଭାଜନ :

- 1) ପ୍ରାକୃତ ବିଭାଜନ ହେଉଛି ଏକ ବିଭାଜନ
- 2) ବିଭାଜନ

ପ୍ରାକୃତ ସ୍ତରୀୟ ବିଭାଜନ :

- 1) ପ୍ରାକୃତ ବିଭାଜନ ବିଭାଜନ ସ୍ତରୀୟ ବିଭାଜନ
- 2) ବିଭାଜନ-ବିଭାଜନ : ବିଭାଜନ ବିଭାଜନ
- 3) ବିଭାଜନ-ବିଭାଜନ : ବିଭାଜନ ବିଭାଜନ
- 4) ବିଭାଜନ-ବିଭାଜନ : ବିଭାଜନ ବିଭାଜନ
- 5) ବିଭାଜନ-ବିଭାଜନ : ବିଭାଜନ ବିଭାଜନ

ପ୍ରାକୃତ ସ୍ତରୀୟ ବିଭାଜନ :

ପ୍ରାକୃତ ସ୍ତରୀୟ ବିଭାଜନ :
 ବିଭାଜନ ବିଭାଜନ :
 ବିଭାଜନ ବିଭାଜନ :
 ବିଭାଜନ ବିଭାଜନ :

ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ :

କ୍ରିଷ୍ଣଦେବରାୟ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀର ଲିଖକ ଓ ଡକ୍ଟର, ଡଃ ସିଃ ୨୭୬-
ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି। ଡଃ ସୁଧାକର କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି
କାବ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ - ୧୫୦୦ ପ୍ରଶ୍ନ।

ଫଳ ଓ ମତାମତ :

କ୍ରିଷ୍ଣଦେବରାୟ (କୌଶଳୀ) ଶିଳ୍ପର ବିଭିନ୍ନ ଆଧାର ଓ (କୌଶଳୀ) ଏବଂ ତାହା, ଲୋକ ଆକର୍ଷଣ କରି, ଏବଂ ଏହା ଏକ ଉପାଦାନ ଏବଂ, କାହିଁ
ମାତ୍ରାରେ ଓ ଚିତ୍ର ଆକର୍ଷଣ ସଂସ୍କାରର ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ, ସୁଖର ଏ-
କ୍ରିଷ୍ଣ କାବ୍ୟର ଫଳ ଏହି ଲୋକ କାବ୍ୟ,

ଚିତ୍ର :

କ୍ରିଷ୍ଣଦେବରାୟ ଏବଂ ଚିତ୍ର ବିଷୟ —

କାବ୍ୟ
କୃଷ୍ଣ
ପଦ୍ୟ

ସୂଚୀ :

ପଞ୍ଚଦଶମ ଶତାବ୍ଦୀର କାବ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥର ଆକର୍ଷଣ ଏବଂ କାବ୍ୟର
କାବ୍ୟ, ଏବଂ କାହିଁ କାହିଁ, ଏହି କାହିଁକି (କାବ୍ୟ ୧୭ ଓ ୧୮) ସୂଚୀ
କାବ୍ୟ, ୧) କାବ୍ୟ ୨) କାବ୍ୟ ୩) କାବ୍ୟ ୪) କାବ୍ୟ ୫) କାବ୍ୟ
୬) କାବ୍ୟ ୭) କାବ୍ୟ ୮) କାବ୍ୟ ୯) କାବ୍ୟ ୧୦) କାବ୍ୟ
୧୧) କାବ୍ୟ ୧୨) କାବ୍ୟ ୧୩) କାବ୍ୟ ୧୪) କାବ୍ୟ ୧୫) କାବ୍ୟ

ସୂଚି ଆବିଷ୍କାର :

୧୭୦୭ খ্রিস্টাব্দ (১৩৩৫ বঙ্গাব্দ) চাঁদুলে তৈল তেলিতে
আম্র আধিকারী সম্রাটের আদেশে বিদ্যমান চাঁদুলে তৈল
এবং মজার বিদ্যেতে তৈল আম্র তেলিতে সূচি আবিষ্কার
সূচি আবিষ্কার (১৩৩৫ বঙ্গাব্দ) চাঁদুলে তৈল তেলিতে
আম্র আধিকারী সম্রাটের আদেশে বিদ্যমান চাঁদুলে তৈল
এবং মজার বিদ্যেতে তৈল আম্র তেলিতে সূচি আবিষ্কার
সূচি আবিষ্কার (১৩৩৫ বঙ্গাব্দ) চাঁদুলে তৈল তেলিতে
আম্র আধিকারী সম্রাটের আদেশে বিদ্যমান চাঁদুলে তৈল
এবং মজার বিদ্যেতে তৈল আম্র তেলিতে সূচি আবিষ্কার

ଆଦିକାଳରେ ଯେଉଁଠି ଲୋକମାନେ ଉଡ଼ିବା ଦ୍ଵାରା ଗିରଫ ହୁଏ
 ହାତେ କିମ୍ବା ଚିତ୍ରାକାରୀର କୁଲୁ ଦିଆ ହୁଏ, ଯାହାକି ଉକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ
 ଲୋକମାନେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଯୋଗ୍ୟ, ଆଦିକାଳରେ ଯେଉଁ କୁଲୁ
 ଦିଆ ହୁଏ, ଯାହାର ଆଉ କିମ୍ପା ଯାଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦିଲ, କେତେକ
 ଯେମାନେ ଗିରଫ ହୁଏ, କିମ୍ପା ଯାଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦିଲ.

ଆଦିକାଳରେ ଯେଉଁଠି ଲୋକମାନେ ଉଡ଼ିବା ଦ୍ଵାରା ଗିରଫ ହୁଏ,
 କିମ୍ପା ଯାଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦିଲ, କେତେକ ଯେମାନେ ଗିରଫ ହୁଏ,
 କିମ୍ପା ଯାଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦିଲ, କେତେକ ଯେମାନେ ଗିରଫ ହୁଏ,
 କିମ୍ପା ଯାଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦିଲ.

ଆଦିକାଳରେ ଯେଉଁଠି ଲୋକମାନେ ଉଡ଼ିବା ଦ୍ଵାରା ଗିରଫ ହୁଏ,
 କିମ୍ପା ଯାଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦିଲ, କେତେକ ଯେମାନେ ଗିରଫ ହୁଏ,
 କିମ୍ପା ଯାଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦିଲ, କେତେକ ଯେମାନେ ଗିରଫ ହୁଏ,
 କିମ୍ପା ଯାଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦିଲ.

ଅଲ୍ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ

ପଢ଼ାଳୟ ନାମ: ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜିଓମେଡ଼ିଆଲ୍ — ଭାଗ୍ୟସୁଧା ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
(ପୁସ୍ତକାଳୟ, ଉତ୍କଳ ବିଦ୍ୟାଳୟ)

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜିଓମେଡ଼ିଆଲ୍ — ଡ. ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାଶ ମିଷ୍ଟ୍ର
(ଫି. ପୁସ୍ତକାଳୟ)

ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ନାମ: ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ — ଡ. ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାଶ
(ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଉପକ୍ରମ)

ପ୍ରଥମ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ : ୨୦୧୫

ଦ୍ୱିତୀୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ : ଡିସେମ୍ବର ୨୦୧୬

ତୃତୀୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ : ଡିସେମ୍ବର ୨୦୧୭

ଚତୁର୍ଥ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ : ଡିସେମ୍ବର ୨୦୧୮

ପଞ୍ଚମ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ : ଡିସେମ୍ବର ୨୦୧୯

ଷଷ୍ଠ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ : ଡିସେମ୍ବର ୨୦୨୦

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ : ଡିସେମ୍ବର

ଥା-୧ ଟେଲିଫୋନ ନମ୍ବର - ୨୦୦୦୦୨

